

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَٓا اَوْ
مِثْلِهَاۜ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ

Türkçe Transcript
Mâ nensaḣ min âyetin ev nunsihâ ne/ti biḣayrin minhâ ev miślihâ[k] elem ta'lem enna(A)llâhe 'alâ kulli şey-in **k**adîr*(un)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali
Bir ayetin hükmünü değiştirir, yahut geri bırakırsak ya ondan hayırlısını getiririz, yahut onun eşidini. Bilmez misin ki Allah'ın her şeye gücü yeter.

Abdullah-Ahmet Akgül Meali
Biz, daha hayırlısını veya bir benzerini getirinceye *(kadar)* **hiçbir ayeti neshetmez** *(hükmünü yürürlükten kaldırmaz)* **veya unutturmayız. Bilmez misin ki Allah, gerçekten her şeye güç yetirendir.**

[Not: Özel mazeret ve mecburiyetler karşısında ve İslami düzene geçiş ortamında izin verilen bazı durumlarla ilgili ayetlerin hükmü; şartlar olgunlaşınca ve ihtiyaç kalmayınca kaldırılır, yeni gelen ayetlerin kuralları esas alınır. Ama Kur'an'da kayıtlı bırakılan böylesi nesih (feshetme, lağvedip erteleme) ayetlerinin bir kısmı, aynı zaruretlerin ortaya çıkması halinde ve fetret süreçlerinde geçici ruhsat olarak uygulanmak üzere kolaylık sağlayacaktır.]

Abdullah Parlıyan Meali
Biz, yürürlükten kaldırdığımız veya unutturduğumuz herhangi bir mesajı mutlaka daha iyisi veya benzeri ile değiştiririz. Allah'ın herşeye gücü yettiğini bilmez misin?

Ahmet Tekin Meali
Biz bir âyet nesheder, yürürlükten kaldırırsak veya unutturursak, ondan daha hayırlısını veya benzerini vahy ile getiririz. Allah'ın gücünün kudretinin her şeye yettiğini, her türlü düzenlemeyi yaptığını bilmiyor musun?

bk. Kur'ân-ı Kerim, 16/101; 22/52.

Ahmet Varol Meali
Biz yerine daha iyisini veya bir benzerini getirmedikçe bir ayetin hükmünü yürürlükten kaldırmaz veya unutturmayız. Allah'ın her şeye güç yetirdiğini bilmez misin?

Ali Bulaç Meali
Biz, daha hayırlısını veya bir benzerini getirinceye (kadar) hiç bir ayeti neshetmez (hükmünü yürürlükten kaldırmaz) veya unutturmayız. Bilmez misin ki Allah, gerçekten herşeye güç yetirendir.

Ali Fikri Yavuz Meali
Biz, bir âyetin hükmünü diğer bir âyetle değiştirirsek veya unutturursak (geri bırakırsak) ondan daha hayırlısını yahud onun benzerini getiririz. Cenâb'ı Allah'ın her şeye kâdir olduğunu bilmedin mi?

Bahaeddin Sağlam Meali
Biz, (Kitap'tan ve tabiattan) bir ayet (ve yaratığı) gidersek veya unuttursak (veya geciktirsek,) ondan daha yararlısını veya aynısını getiririz. Sen Allah'ın her şeye gücü yettiğini bilemedin mi?

Bayraktar Bayraklı Meali
Biz, daha iyisini veya benzerini getirmedikçe bir âyeti ortadan kaldırmayız veya unutturmayız. Allah'ın her şeye gücü yettiğini bilmez misin?[27]

> *[27] Nesh meselesi hakkında geniş bilgi için bk. Bayraklı, KUR'ÂN TEFSÎRİ, II, 118-135.*

Besim Atalay Meali (1965)
Ya bir eşini, ya daha iyisini getirmedikçe, unutturmadıkça, bizler bir âyeti kaldırmayız, bilmez misiniz, Allahın her şeye gücü yetişir

---

Cemal Külünkoğlu Meali
Biz yürürlükten kaldırdığımız veya unutturduğumuz herhangi bir mesajı mutlaka daha iyisi veya benzeri ile değiştiririz. Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilmez misin?

> *Ayette ifade edildiğine göre; önceden nazil olmuş bir mesajın, sonradan gelen bir başka mesajla yürürlükten kaldırılmasına "nesh" denilmektedir. Bu âyette ortaya konulan gerçek; Tevrat ve İncil gibi eski kitapların mesajının yerini Kur'an mesajının almasıdır. O Kitaplardaki öğretilerin bir kısmı Âl-i İmran 3/3 ve Fatır 35/31. ayetlerinde ifade edildiği gibi; Kur'an'da yerini almış ise de bir kısmı yeni hükümlerle yürürlükten kaldırılmıştır. Allah, vahyin iniş süreci boyunca coğrafi şartların ve sosyal hayatın gereği olarak pedagojik bir eğitim metoduyla insanlığın maddi ve manevi gelişimine göre Kitaplar, şeriatlar göndermiş; bu âyette ve Âl-i İmran 3/50'de görüldüğü gibi öncekilere ait bazı hükümleri de bu süreçte yürürlükten kaldırmıştır. Nitekim bu durumu açıklar manada Kur'an'ı Kerim'de;*

"…Her biriniz için bir şeriat, bir yol tayin ettik…" (Maide 5/48) buyrulmaktadır.

Cemil Said (1924)
Âyâtdan hiç birini aynını veyâ daha hayırlısını yerine koymadıkca fesh itmeyeceğiz Allâh'ın her şeye kâdir oldığını bilmiyor mısınız?

Diyanet İşleri Meali (Eski)
Herhangi bir ayetin hükmünü yürürlükten kaldırır veya unutturursak, onun yerine daha hayırlısını veya onun benzerini getiririz. Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilmez misin?

Diyanet İşleri Meali (Yeni)
Biz herhangi bir âyetin hükmünü yürürlükten kaldırır veya onu unutturur (ya da ertelersek), yerine daha hayırlısını veya mislini getiririz. Allah'ın gücünün her şeye hakkıyla yettiğini bilmez misin?

Diyanet Vakfı Meali
Biz, bir âyetin hükmünü yürürlükten kaldırır veya onu unutturursak (ertelersek) mutlaka daha iyisini veya benzerini getiririz. Bilmez misin ki Allah her şeye kadirdir.

Sonra gelen bir âyetin, daha önceki âyetin hükmünü yürürlükten kaldırmasına «nesh» denir. Allah Teâlâ, insanlığın medenî ve kültürel gelişmesine ve bu gelişmenin doğurduğu ihtiyaçlara uygun olarak, gerektikçe yeni peygamber ve kitaplar göndermiş, öncekilere ait bazı hükümleri yürürlükten kaldırmıştır. Naslarının hükmü ebedi olan Kur'an-ı Kerim nâzil olurken, bu döneme mahsus olmak üzere bazı âyetler, diğerlerini neshetmiştir; ancak bunların sayısı oldukça azdır ve ilk İslâm neslinin terbiye ve intibakını temin maksadına yöneliktir.

Edip Yüksel Meali
Daha iyisini veya benzerini getirmedikçe bir mucize veya sistemi* yürürlükten kaldırmaz veya unutturmayız. ALLAH'ın herşeye gücü yettiğini bilmez misin?

Kuran'da birbirini iptal eden ayetler olduğu ve hatta bazı ayetlerin hadislerle iptal edildiği biçimindeki şeytani inanç, bu ayetin anlamı saptırılarak desteklenmiştir. "Ayet" sözcüğü tekil olarak kullanıldığı 84 yerin hiç birinde Kuran ayetleri için kullanılmaz; tekil olarak kullanıldığı zaman sürekli olarak "işaret, delil, mucize" anlamlarına gelir. Ne var ki çoğul hali olan "Ayaat" (ayetler) ise, tekil anlamına ek olarak Kuran ayetleri için de kullanılır. Nitekim Kuran'ın bir "ayeti" daha doğrusu bir birimi /ifadesi tek başına mucizevi bir özelliğe sahip değildir. Örneğin bir veya iki kelimeden oluşan birimler var ve bunlar, Kuran'ın tanımladığı ayet (mucize) özelliğini göstermez. Bazı kısa ifadeler Kuran'ın inişinden önce günlük konuşmada, kitaplarda ve şiirlerde kullanılan /kullanılabilen ifadelerdir. Örneğin bak 55:3; 69:1; 74:4; 75:8; 80:28; 81:26. Mucizelik özelliğini gösteren minimum ölçü bir sure (10:38) olup en kısa sure de 3 ayettir (103; 108; 110). Besmele, tek bir birim olduğu için kendi başına bir mucize değildir; ancak Kuran'in bütününü saran matematiksel örgü içinde mucizelik özelliğini kazanır. Ayetlerin (mucizevi özelliğe sahip olan ifadelerin) bir parçası olduğu için Besmele'den ayet diye sözedilebilir; ancak şunu

unutmamak gerekir ki Tanrı, tekil olan "ayet" kelimesini Kuran'ın ayetleri için kullanmayarak, sadece mucizelerden sözetmeyi sağlamıştır. Nasih-Mensuh konusu için ayrıca 4:82 ayetine bakınız.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali
Biz bir âyetten her neyi nesheder veya unutturursak, ondan daha hayırlısını yahut mislini getiririz. Bilmez misin ki, Allah her şeye kâdirdir.

Elmalılı Meali (Orijinal)
Biz bir âyetden her neyi nesih veya insa edersek ondan daha hayırlısını yahut mislini getiririz, bilmez misin ki Allah her şey'e kadir, daima kadirdir

---

Erhan Aktaş Meali
Biz, bir âyeti yürürlükten kaldırır veya unutturursak ya onun dengini ya da ondan daha iyisini getiririz. Sen, Allah'ın her şeye gücü yeten olduğunu bilmez misin?[1]

1- Kimi ayetlerin "nesh" edildiğini (geçersiz kılındığını) iddia ederek, Allah\a ve Kur\an\a iftira atanlar, referans olarak bu ayeti ileri sürüyorlar. Oysaki bu ayet Ehl-i Kitap\a bir cevap ayetidir. Ayette söz konusu edilen şey, Kur\an\daki herhangi bir ayetin iptal edilmesi değil, Tevrat ve İncil\deki hükümlerin yerine yeni hükümlerin getirildiğidir; daha önceki kitaplarda yer alan kimi hükümlerin değiştirilmesidir. Örneğin kıblenin yönünün değiştirilmesi gibi.

Hasan Basri Çantay Meali
Biz neshetdiğimiz (hükmünü diğer bir âyetle değiştirdiğimiz) veya unutdurduğumuz (geri bırakdırdığımız) bir âyetin (yerine) ya ondan daha hayırlısını, yahud onun benzerini getiririz. Allah'ın her şey'e kemâliyle kaadir olduğunu bilmedin mi? (Elbette bildin).

Hayrat Neşriyat Meali
(Biz) bir âyetin hükmünü kaldırır veya onu unutturursak, ondan daha hayırlısını veya benzerini getiririz.(1) Bilmez misin ki şübhesiz Allah, herşeye hakkıyla gücü yetendir!

(1)Şer'î ıstılahta nesh, herhangi bir hükmün yerine, sonradan başka bir şer'î hükmün beyân edilmesi ve böylelikle, evvelki hükmün vaktinin sona ermesidir. Nesh, ebediyetine hükmedilmemiş emir ve yasaklara mahsustur. (Kurtubî, c. 1/2, 62-65)
"Evet mevâsim-i erbaada (dört mevsimde) giyecek, yiyecek ve sâir ilaçların tebeddülüne (değişmesine) lüzum ve ihtiyaç hâsıl olduğu gibi, bir şahsın yaşayış devrelerinde, ta'lim ve terbiye keyfiyeti (şekli) tebeddül eder(değişir). Kezâlik (bunun gibi), hikmet ve maslahatın iktizâsı (gereği) üzerine, ömr-i beşerin (insan ömrünün)mertebelerine göre ahkâm-ı fer'iyede (esâsa âid olmayan hükümlerde) tebeddül (değişme) vardır. Çünki fer'î hükümlerden biri, bir zamanda maslahat (faydalı) iken, diğer bir zamâna göre mazarrat (zararlı) olur. Veya bir ilâç, bir şahsa devâ iken, şahs-ı âhara (başka şahsa) dâ' (hastalık) olur. Bu sırdandır ki Kur'ân, fer'î hükümlerden bir kısmını neshetmiştir. Yani vakitleri bitti, nöbet başka hükümlere geldi, diye hükmetmiştir." (İşârâtü'l-İ'câz, 44)

İlyas Yorulmaz Meali
Biz bir ayeti kaldırır veya unutturursak, o ayetten daha iyisini veya benzerini getiririz. Allah'ın her şeye gücü yeter olduğunu görmüyor musun?

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
Biz herhangi ayeti değiştirirsek, ya da unutturursak onun yerine yey olanını, ya da benzerini getiririz. Bilmez misin ki gerçekten Allah'ın gücü her nesneye yeticidir.

İsmail Hakkı İzmirli
Biz her hangi bir ayeti nesh veya tehir eder [1] isek ondan hayırlısını veya onun gibisini getiririz. Bilmez misin ki, Allah her şeye kemaliyle kadirdir.

[1] Yahut unutturursak.

Kadri Çelik Meali
Her hangi bir ayeti (hükmen) nesh eder veya (bildirimini) ertelersek, ondan daha hayırlısını veya onun bir benzerini getiririz. Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilmez misin?

Mahmut Kısa Meali
Biz, önceki ümmetlere gönderdiğimiz kutsal kitaplardaki bazı geçici toplumsal-hukûkî düzenlemeleri içeren **herhangi bir ayeti** —değişen şartlara uygun olarak—**yürürlükten kaldırır veya unutturur isek, mutlaka ondan daha iyisini veya** en azından **bir benzerini göndeririz.** Nitekim, önceki kutsal kitapları aynen onaylayan bu Kur'an, hem bu kitaplarda yapılan tahrifâtı düzelterek, hem de değiştirilmesi gereken hükümleri değiştirerek, kıyâmete kadar geçerli olacak en son ve en mükemmel hayat sistemini ortaya koymuştur.
Öyle ya, Allah kendi mesajını korumayacak mı sanıyordun? **Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilmez misin?**

Mahmut Özdemir Meali
Âyetten neyi yürürlükten kaldırırsak veya unutturursak, ondan daha hayırlısını veya benzerini getiririz. Bilmedin mi Allah, her şeye güç yetirendir.

Mehmet Çakır Meali
Eğer biz, bir ayeti siler ya da unutturursak, ya ondan daha iyisini, ya da bir benzerini getiririz. Bildiğin gibi Allah her şeye kadirdir.

Mehmet Çoban Meali
Biz herhangi bir ayetin hükmünü yürürlükten kaldırır veya onu unutturursak; yerine daha hayırlısını veya daha fazlasını göndeririz. Allah'ın her şeyi yapabilecek güçte olduğunu bilmez misiniz?

Mehmet Okuyan Meali

Biz bir ayetten [*] her neyi [nesh] [*]eder veya unutturursak daha iyisini veya benzerini getiririz. Bilmez misin ki Allah her şeye gücü yetendir.

Burada geçen [ayet] kelimesi bilinen anlamda "Kur'an cümleciği" değil, Bakara 2:105, En'âm 6:124 ve Zuhruf 43:31-32. ayetler gereği "şeriat" veya "risâlet" anlamına gelmektedir. Bu nedenle neshinden söz edilen şey önceki şeriatlerle ilgilidir [Nesh], kültürümüzde "şer'i bir hükmün yine şer'i bir delille iptal edilmesi" şeklinde tarif edilir. Kelimenin "ayetlerin hükümsüz bırakılması" anlamında Kur'an bünyesinde kullanımı söz konusu olamaz. Bu durum, hiçbir şeyin Kur'an'ı iptal edemeyeceğini vurgulayan Fussilet 41:42. ayetinden de açıkça anlaşılmaktadır. Bakara 2:106. ayetteki mesaj, bir önceki ayetin de işaretiyle risalettir; yani yeni bir elçilik ve mesaj verilmesidir. Allah'ın kitabında iptal edilmiş veya hükmü kaldırılmış hiçbir ayet yoktur. Bu iddia Kur'an'da çelişkinin olmadığını içeren Nisâ 4:82'ye, ayrıca Hûd 11:1-2 ile Hacc 22:52'ye açıkça aykırıdır. Böyle bir iddia Hacc 22:51, Sebe' 34:5 ve 38'de verilen bilgilere muhatap olma anlamında kesinlikle yeniden gözden geçirilmelidir.

Mehmet Türk Meali

Biz herhangi bir âyetin daha hayırlısını veya benzerini getirmedikçe onu asla yürürlükten kaldırmaz[1] ve unutturmayız.[2] Sen Allah'ın gücünün her şeye yettiğini hiç bilmez misin?

1 Nesih: Değiştirmek, bir şeyi diğerinin yerine getirmek, yok etmek anlamına gelir. Dini terim olarak: her hangi bir dini hükmün daha sonra gelen diğer bir dini hükümle kaldırılması veya değiştirilmesidir. Kendisinden önceki hükmü kaldıran hükme "nâsih", hükmü kaldırılana da "mensûh" denilir. Neshin câiz olup olmadığı ve bunun "İslâm Şeriatı"nda meydana gelip gelmediği konusunda İslâm âlimleri arasında farklı görüşler vardır. Ancak bu âyetteki (مِنْ اٰيَةٍ) ifâdesinden ve (Nahl: 101)'den; Kur'an'da nesih olduğu, (Nisâ: 160-161, Yûnus:15, A'lâ: 6-7) âyetlerinden de Allah'ın gönderdiği tüm dinlerde olabileceği, anlaşılmaktadır. İslâm âlimlerinin büyük bir çoğunluğu, neshin câiz olduğu kanaatindedirler. Bunlara göre Kur'an, kendisinden önce indirilmiş kitapları neshettiği gibi İslâmî hükümlerin, tedricen indirilmesinden dolayı bazı âyetlerin hükümleri de sonradan kaldırılmış veya değiştirilmiştir. Zâten nesih, Allah'ın gönderdiği dinlerin îman esaslarında değil, emir ve yasaklarda söz konusudur. Bu değiştirmeler de; Müslümanların, dinî görevlerini kolaylaştırmak ve pratik bir şekle sokmak amacıyla meydana gelmiştir. Zâten bu âyette de; "öncekinden daha hayırlısını veya benzerini" ifâdesiyle, önceki hükmün hayırsız olmadığı, sonraki hükmün daha hayırlı veya benzer olduğu açıkça ifâde edilmektedir. Nesih konusunda ittifak halinde olan İslâm âlimleri nâsih ve mensûh hakkında ihtilâf etmişlerdir. İmam Şafiî'nin de içlerinde bulunduğu bir grup müctehid, bir Kur'an âyetini, ancak başka bir Kur'an âyetinin neshedebileceği görüşündedirler. Neshedildiği halde metni Kur'an'da bulunan âyetler, yeni Müslüman olanlar veya ortaya çıkan yeni durumlar için "Müslümanların kendilerinden olan devlet başkanları" tarafından tedric amacıyla geçici olarak kullanılabilir. Kur'an'da neshin câiz olmadığını ilk ileri süren, Mutezile âlimlerinden el-Isfahânî'dir. Yenilerden bazıları, tatmin edici izah yapamasalar da neshe karşı çıkmışlar ve bu konuda da akıllarını dinlerinin önüne almışlardır. Muhammed Esed ve takipçilerinin, İslâm'ın nezaket sınırlarını aşarak yaptıkları yorumları ve neshi kabul edenlere hakarete varan sözler söylemeleri, meşrep taassubunun hangi boyutlara vardığının açık bir göstergesidir. Bk. (Nisâ: 160-161, Nahl: 101)
2 Bir âyetin, Allah tarafından başka bir âyetle değiştirilmesi; Allah'ın

hikmetindendir. Önceki kötü, sonraki iyi gibi anlaşılamaz. Her ikisi de iyidir. Bunu; "Allah, önce birinci iyiyi, sonra da ikinci iyiyi uygulamamızı emretmiş," şeklinde anlamak gerekir.

Muhammed Esed Meali

Biz yürürlükten kaldırdığımız veya unutturduğumuz herhangi bir mesajı mutlaka daha iyisi veya benzeri ile değiştiririz. [87] Allah'ın her şeye kâdir olduğunu bilmez misin?

87 Bu pasajda ortaya konulan prensip -Kitâb-ı Mukaddes öğretisinin, yerini Kur'an'ın getirdiği öğretiye bırakması- birçok Müslüman alimin yanlış yorumlarına sebep olmuştur. Bu bağlamda kullanılan âyet ("mesaj") kelimesi, aynı zamanda Kur'an'ın bir "hükmü"nü ifade etmek için de kullanılmaktadır (çünkü bu hükümlerin her biri bir mesaj taşır). Âyet terimini bu sınırlı anlamda alan bazı alimler, yukarıdaki pasajdan, Kur'an'ın bazı ayetlerinin vahiy tamamlanmadan önce Allah'ın talimatı ile "nesh" edildiği (yürürlükten kaldırıldığı) sonucunu çıkarmaktadırlar. Bu iddianın -ki, yazdıklarını tashih için ikinci defa okurken bazı bölümleri atan veya başkaları ile değiştiren herhangi bir yazarı akla getirmektedir- saçmalığının yanısıra, Kur'an'ın herhangi bir ayetinin "nesh" edilmiş olduğunu bildiren tek bir sahih Hadis bile bulunmamaktadır. Sözde "nesh doktrini"nin temelinde bazı eski müfessirlerin Kur'an'ın bir pasajını diğeri ile uzlaştırmadaki yetersizlikleri yatmaktadır: Sözkonusu ayetlerden birinin "neshedildiği" yargısına vararak altından kalkılmaya çalışılan bir yetersizlik. Bu keyfî değerlendirme, "nesh doktrini"nin taraftarları arasında kaç Kur'an ayetinin ve hangilerinin neshedildiği, ayrıca bu sözde nesih ile, sözkonusu ayetin Kur'an'ın tertîbinden tamamen çıkarıldığı mı yoksa yalnızca o ayet ile konulan özel hükmün veya beyanın mı iptal edildiği konusunda neden hiçbir görüş birliği olmadığını da açıklamaktadır. Kısacası, "nesh doktrini" hiçbir tarihsel olguya dayanmamaktadır ve bu nedenle de reddedilmelidir. Diğer taraftan, yukarıdaki Kur'an pasajını yorumlamadaki zahirî güçlük, âyet teriminin "mesaj" olarak anlaşılması ve bu ayetin, Yahudilerin ve Hristiyanların Kitâb-ı Mukaddes'in yerini alan herhangi bir vahyi kabul etmediklerini ifade eden önceki pasaj ile bağlantılı olarak okunması halinde derhal ortadan kalkar: çünkü onu bu şekilde okumamız halinde, neshin, bizzat Kur'an'ın herhangi bir bölümü ile değil, sadece geçmiş ilahî mesajlar ile ilgili olduğunu görürüz.

Mustafa Çavdar Meali

Biz yürürlükten kaldırdığımız veya unutturduğumuz bir ayetin yerine ya ondan daha iyisini veya onun dengini getiririz. Bilmiyor musun ki Allah her şeye bir ölçü koyandır? 2/213, 13/39, 16/101

Mustafa İslamoğlu Meali

Biz yerine yenisini ya da daha hayırlısını getirmeden bir mesajı unutturmayız[202] ya da yürürlükten kaldırmayız:[203] Bilmez misin ki Allah her şeye kadirdir.

[202] Veya tekil olarak gelen âyetine "mucize" anlamı vererek: "..bir mucizeyi unutturmayız". [203] Veya İbn Kesir ve Ebu Amr'in nenseuhâ okuyuşuyla: "erteleyip geciktirmeyiz". Ebu Müslim bu âyetin neshe delil gösterilemeyeceğini üç maddeyle özetler: 1) Burada sözü edilen âyetler Tevrat ve İncil'de yer alan Cumartesi yasağı, doğuya ve batıya yönelerek ibadet gibi hükümlerdir. 2) Neshin anlamı "istinsah", yani ilâhî Kelâm'ın Levh-i Mahfuz'dan aktarılmasıdır. 3) Bir şart-cevap cümlesi olan bu âyet Kur'an'da neshin vuku bulduğuna

değil, olması hâlinde daha iyisinin ikamesine delildir (Nkl: Râzî). Bu âyetin ait olduğu pasaj, daha önce kendilerine vahiy ile hitap edilen toplulukların ilâhî kelâma sırt çevirmeleri ve buna da gerekçe üretmelerinin anlatıldığı bir pasajın hemen ardından gelmektedir. Açıktır ki âyette, Yahudilerin Hz. Muhammed'e gelen mesaja sırt dönme gerekçeleri çürütülmektedir. Dolayısıyla burada söz konusu olan nesh Kur'an'ın herhangi bir âyetinin neshi değil Tevrat'la gelen şeriatın neshidir. Âyetin bağlamı (105 ve 108) ve nüzul sebebi bunu doğrulamaktadır (bkz: İbn Âşûr).

Ömer Nasuhi Bilmen Meali

Biz bir âyetten her neyi nesh eder veya unutturursak ondan daha hayırlısını veya onun mislini getiririz. Bilmez misin ki Allah Teâlâ şüphe yok her şeye kemaliyle kâdirdir.

Suat Yıldırım Meali

Biz, daha hayırlısını veya benzerini getirmedikçe, herhangi bir âyetin hükmünü neshetmez veya ertelemeyiz. Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilmez misin? [16, 101; 22, 52]

Hem nesheden, hem de neshedilen âyetler, Kur'ân metni olma bakımından eşit değerdedirler. Daha hayırlı olma, o hükmü uygulayanların elde edecekleri sevap yönündendir. Nesh: Dilde nakil veya izale anlamındadır. Istılahta: "Şariin, şer'î bir hükmü, daha sonraki şer'î bir delille kaldırması"dır. Allah Teâlâ insanlığı Cahiliye anarşisinden İslâm'a çıkarırken köprü konumundaki sahâbe neslini eğitmede neshi bir metod olarak kullanmıştır. Geçiş döneminin, muayyen bir vakit için yapılmış bazı istisnalar ihtiva etmesi kaçınılmazdır. Esasen nesh, bir yönü ile, vahyin bölüm bölüm indirilmesinin bir tezahürüdür. Biz insanlara göre değiştirme görünen durum, Allah Teâlâ bakımından nihaî hükmü beyan etmedir. Ancak bize, ilk hükmün sona ereceği vakit bildirilmediğinden, sınırlı ilmimiz, bu işi yürürlükten kaldırma sanmaktadır. Allah, mahlûkatı yaratmadan önce nâsihi de mensûhu da bilir. Fakat yüce hikmetiyle, mensûh olan ilk hükmün, muayyen bir vakitte sona erecek bir hikmet ve maslahat (işlev) ile sınırlı olduğunu da bilmektedir. Neshe bir misal verelim: Miras paylarındaki nihaî hüküm (4,11-12) gelmeden önce, anne ve baba gibi yakınlara vasiyetle mal bırakma farz kılınmıştı (2,180). Neshin çok az örneği vardır. İtikadî bir konu değil, ilmî bir değerlendirmedir.

Süleyman Ateş Meali

Biz bir ayeti siler veya unutturursak ondan daha iyisini, ya da benzerini getiririz. Allah'ın her şeye gücü yeter olduğunu bilmedin mi?

Yahut: Ertelersek

Süleyman Tevfik (1927)

Biz bir âyeti, ondan daha hayırlısını (müslümânlara daha fâidelisini) ve yâhud onun mislini göndermedikce nesh (hükümsüz) itmez veyâ unutdurmayız. (Yâ Muhammed) Bilmez misin ki Allâh Te'âlâ her şeye kâdirdir.[3]

[3] Ba'zı âyetlerin sonradan nesh olunması (hükümden iskâtı) üzerine yahûdîler "Muhammed" evvelce söylediği sözden pişman olarak döndi

dirlerdi. Bu âyet onları red ve tekzîb içün nâzil oldı.

Süleymaniye Vakfı Meali
Biz bir âyeti nesh eder veya unutturursak, yerine ya daha hayırlısını ya da aynısını getiririz.[*] Bilmez misin, her şeye bir ölçü koyan Allah'tır.

[*] Nesih sözlükte, iki belgeyi yan yana getirip birindeki yazıyı diğerine aktarmak veya bir şeyi kaldırıp yerine başkasını koymaktır. Nesih ya aynısıyla ya da daha iyisiyle olur. Allah, önceki kitapların hükümleri son kitabında aynen korumuş ve şöyle demiştir: "Allah, Nuh'a buyurduğunu sizin için bu dinin şeriatı yapmıştır. Sana vahyettiğimiz, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya emrettiğimiz şudur: Bu dini ayakta tutun, o konuda ayrılığa düşmeyin..." (Şûrâ 42/13) Allah, kitapların bazı hükümlerini Kur'ân'a almamış ve şöyle demiştir: "Ey Ehl-i Kitap, Kitap'tan gizlediğiniz birçok şeyi size açıklayan birçoğuna da dokunmayan Elçimiz geldi. Size Allah'tan bir nur ve açık bir kitap geldi." (Maide 5/15) Önceki kitapların bazı hükümleri de daha iyisi ile değiştirilmiştir. Mesela Müslümanlara orucu, önceki ümmetler gibi tutarken (bkz. Bakara 2/183) daha sonra bazı hafifletmeler yapılmıştır (bkz. Bakara 2/187).

Şaban Piriş Meali
Biz neshettiğimiz veya, unutturduğumuz bir ayetin yerine ya ondan daha hayırlısını veya onun benzerini getiririz. Allah'ın her şeye gücünün yettiğini bilmez misin?

Ümit Şimşek Meali
Biz bir âyeti nesheder(53) yahut unutturursak,(54) ya onun daha hayırlısını veya benzerini getiririz. Allah'ın herşeye kadir olduğun bilmiyor musun?

(53) Nesh, âlimlerin çoğunluğu tarafından, "bir hükmü yürürlükten kaldırarak onun yerine yeni bir hüküm koymak" şeklinde yorumlanmıştır. Kur'ân, kendisinden önce indirilmiş olan kitapları tasdik etmiş ve onlara da inanma zorunluluğu getirmiş, ancak onların hükümlerinden bir kısmını değiştirmiştir. Daha önceki kitap ve peygamberler de, kendilerinden önce indirilmiş olan hükümlerden bazılarını değiştirmişlerdir (3:50'ye bakınız). Kur'ân âyetlerinin kendi içinde nesh olup olmadığı konusunda ise ihtilâf edilmiştir. Bir kısım bilginler, İslâmın tedricî bir terbiye yöntemi izlemesi nedeniyle, bazı hükümlerin toplum ancak belirli bir seviyeye ulaştıktan sonra konulduğunu, böylece zaman içinde bir kısım hükümlerin başka hükümlerle değiştirilmiş olduğunu söylerler. Diğerleri ise, farklı hükümler içerir görünen âyetler arasında bir çelişki bulunmadığına dikkat çekerek, bunlardan herbirinin geçerli olacağı bir zaman ve zeminin bulunduğunu savunurlar.

(54) Bir diğer okunuşa göre, "ertelersek."

Yaşar Nuri Öztürk Meali
Biz bir ayeti siler, unutturur veya ertelersek ondan daha iyisini veya onun bir benzerini getiririz. Allah'ın her şeye gücü yeter olduğunu bilmedin mi?

Eski Anadolu Türkçesi

ne kim nesh eyleyevüz bir āyet yā unıtduravuz anı getürevüz yigrek andan yā ancılayın. bilmedü kim bayıḳ Tañrı her nesene üzere güci yiterdür.

Satır Altı Meal (1534)
Nesḫ eylesevüz bir āyeti, yā unutdursavuz anı, andan ḫayrlusın getürür-biz yā anuñ gibi getürür-biz. Bilmez misin kim Tañrı Taʿālā her nesneyeḳādirdür.

Bunyadov-Memmedeliyev
Biz (zaman, məkan və şəraitin tələbinə görə) hər hansı bir ayəni (ayənin hökmünü) ləğv edir və ya onu unutdururuqsa, ondan daha yaxşısını, yaxud ona bənzərini gətiririk. Allahın hər şeyə qadir olmasını bilmirsənmi?!

M. Pickthall (English)
Such of Our revelations as We abrogate or cause to be forgotten, we bring (in place) one better or the like thereof. Knowest thou not that Allah is Able to do all things?

Yusuf Ali (English)
None of Our revelations(107) do We abrogate or cause to be forgotten, but We substitute something better or similar: Knowest thou not that Allah Hath power over all things?

107 The word which I have translated by the word "revelations" is Ayat. See C. 42 and n. 15. It is not only used for verses of the Qur'an, but in a general sense for Allah's revelations, as in 2:39 and for other Signs of Allah in history or nature, or miracles, as in 2:61. It has even been used for human signs and tokens of wonder, as, for example, monuments or landmarks built by the ancient people of 'Ad (26:128). What is the meaning here? If we take it in a general sense, it means that Allah's Message from age to age is always the same, but that its form may differ according to the needs and exigencies of the time. That form was different as given to Moses and then to Jesus and then to Muhammad. Some commentators apply it also to the Ay at of the Qur'an. There is nothing derogatory in this if we believe in progressive revelation. In 3:7 we are told distinctly about the Qur'an, that some of its verses are clear (and of established meaning), and others are not entirely clear, and it is mischievous to treat the verses that are not entirely clear and to follow them (literally). On the other hand, it is absurd to treat such a verse as 2:115 as if it were abrogated by 2:144 about Qiblah.

There may be express abrogation, or there may be "causing or permitting to forget." How many good and wise institutions gradually become obsolete by afflux of time? Then there is the gradual process of disuse or forgetting in evolution.

This does not mean that eternal principles change. It is only a sign of Allah's infinite power that His creation should take so many forms and shapes not only in the material world but in the world of man's thought and expression.
